Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2019-2024

Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων
Ο Πρόεδρος

7.11.2023

Κύριο David McAllister
Πρόεδρο
Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων
ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Θέμα: Γνωμοδότηση σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία στον κόσμο και την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα αυτό – ετήσια έκθεση για το 2023 (2023/2118(INI))

Κύριε Πρόεδρε,

Στο πλαίσιο της διεξαγόμενης διαδικασίας, η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων ανέλαβε να υποβάλει γνωμοδότηση στην επιτροπή σας. Στις 13 Ιουλίου 2023, η επιτροπή αποφάσισε με γραπτή διαδικασία να διαβιβάσει την παρούσα γνωμοδότηση υπό μορφή επιστολής.

Η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων εξέτασε το ζήτημα στη συνεδρίασή της στις 7 Νοεμβρίου 2023[1]. Κατά την εν λόγω συνεδρίαση, η επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει από την Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων, ως αρμόδια επιτροπή, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις.

Με εξαιρετική εκτίμηση,

Robert Biedroń

[1] Ήταν παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία οι βουλευτές: Isabella Adinolfi, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Seán Kelly, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Radka Maxová, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Ελένη Σταύρου, Hilde Vautmans, Angelika Winzig, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. καταδικάζει τη συνεχή οπισθοδρόμηση όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των γυναικών και της ισότητας των φύλων, με τις γυναίκες δημοσιογράφους, τις ακτιβίστριες και τις υπερασπίστριες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των υπερασπιστριών της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και των συναφών δικαιωμάτων, να απειλούνται ιδιαίτερα και να στοχοποιούνται κατ' εξακολούθηση· καταγγέλλει τη σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Αφγανιστάν μετά την κατάληψη της χώρας από τους Ταλιμπάν, ιδίως την πολιτική του απαρτχάιντ ως προς το φύλο, με στόχο την καταπάτηση των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών· καταδικάζει το Κοινοβούλιο του Ιράν επειδή ψήφισε νέα δρακόντεια νομοθεσία που επιβάλλει αυστηρότερες κυρώσεις στις γυναίκες που παραβιάζουν τους κανόνες της μαντίλας· επαναλαμβάνει την αταλάντευτη υποστήριξή του προς το κίνημα «Γυναίκα, Ζωή, Ελευθερία» στο Ιράν· επισημαίνει περαιτέρω ότι ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι απαραίτητος για τη λειτουργία της δημοκρατίας· επαναλαμβάνει την έκκλησή του να εφαρμοστεί πλήρως το GAP III και να καταστούν οι πολιτικές ενίσχυσης της ισότητας των φύλων και της χειραφέτησης των γυναικών και των κοριτσιών προτεραιότητα στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ, σε διμερές επίπεδο και σε πολυμερή φόρουμ· τονίζει ότι ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας προσχώρησης στην ΕΕ· τονίζει ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα, η δημοκρατία και το κράτος δικαίου είναι αλληλεξαρτώμενα και οι αξίες της ΕΕ πρέπει να γίνονται πλήρως σεβαστές από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ· υπογραμμίζει την ανάγκη να προασπίσει η ΕΕ τα θεμελιώδη δικαιώματα, με ιδιαίτερη έμφαση στην εξωτερική της διάσταση, προκειμένου να καταστεί αξιόπιστος παράγοντας στις ευρωπαϊκές και παγκόσμιες εξωτερικές σχέσεις, μεταξύ άλλων για τις γυναίκες και τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι στα κράτη μέλη τείνουν να αυξάνονται οι πρωτοβουλίες κατά της ισότητας των φύλων, καθώς και οι αντιδημοκρατικές και οι ομοφοβικές πρωτοβουλίες· τονίζει ότι οι ζώνες χωρίς ΛΟΑΤΚΙ που εισήχθησαν στην Πολωνία το 2019 και οι ομοφοβικές δολοφονίες στη Σλοβακία δεν έχουν θέση στην Ένωσή μας και καλεί τα λαϊκίστικα κόμματα στα αντίστοιχα κράτη μέλη να σέβονται την αξιοπρέπεια του ατόμου μέσω της ανεκτικότητας· σημειώνει την αυξανόμενη οπισθοδρόμηση όσον αφορά τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα, που είναι θεμελιώδη δικαιώματα, και τονίζει ότι οι επιθέσεις κατά της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και των συναφών δικαιωμάτων αποτελούν καθιερωμένη τακτική αντιδημοκρατικών παραγόντων για την περαιτέρω διάβρωση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και διεθνώς·

2. τονίζει ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια, συμπεριλαμβανομένων των ΛΟΑΤΚΙ, είναι πιο ευάλωτες στις συγκρούσεις· καταδικάζει τον απρόκλητο και παράνομο πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και τις δυσανάλογες συνέπειές του για τις γυναίκες και τα κορίτσια· αναγνωρίζει το θάρρος των γυναικών Ουκρανών στρατιωτών και των γυναικών που παρέχουν μη πολεμική στήριξη, αποτελώντας μια δεύτερη γραμμή άμυνας στο πεδίο· ζητεί να λογοδοτήσει η Ρωσία να λογοδοτήσει για όλες τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά των γυναικών και των κοριτσιών, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, όλων των καταγγελιών για έμφυλη βία όπως η σεξουαλική βία και ο βιασμός· καλεί να διασφαλιστεί η πρόσβαση όλων των θυμάτων

στη δικαιοσύνη·

3. καταδικάζει απερίφραστα όλες τις μορφές έμφυλης βίας και ζητεί να αναληφθεί αποφασιστική δράση για τον τερματισμό της σεξουαλικής βίας ως πολεμικού όπλου, την προστασία και την παροχή βοήθειας στα θύματα και την αύξηση της πρόσβασής τους στη δικαιοσύνη· σημειώνει ότι, σύμφωνα με το ψήφισμα 1820 (2008) του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, ο βιασμός και άλλες μορφές σεξουαλικής βίας μπορεί να συνιστούν έγκλημα πολέμου, έγκλημα κατά της ανθρωπότητας ή πράξη που συνιστά γενοκτονία· καλεί τα κράτη μέλη να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τη δίωξη των υπευθύνων για τέτοιες πράξεις και τονίζει τη σημασία του τερματισμού της ατιμωρησίας· επισημαίνει την ανησυχία του για τις πρακτικές ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων, τέλεσης γάμων ανηλίκων και καταναγκαστικών γάμων, άσκησης βίας για λόγους τιμής, «αστυνόμευσης ηθών» και εμπορίας γυναικών και κοριτσιών· χαιρετίζει την προσχώρηση της ΕΕ στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και ενθαρρύνει όλες τις χώρες της Ευρώπης να την εφαρμόσουν· τονίζει τη σημασία του χαρακτηρισμού της έμφυλης βίας ως τομέα εγκληματικότητας σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ και επαναλαμβάνει ότι πρέπει να ποινικοποιηθεί ο βιασμός επί τη βάσει της έλλειψης συναίνεσης σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ·

4. τονίζει ότι γυναίκες και κορίτσια που ανήκουν σε εθνοτικές και θρησκευτικές μειονότητες και ομάδες μειονοτικών πεποιθήσεων είναι ακόμη πιο ευάλωτες στη βία και τις διακρίσεις που συνδέονται με το φύλο· επισημαίνει τις επίμονες διακρίσεις εις βάρος των ΛΟΑΤΚΙ+ και καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να καταδικάσουν απερίφραστα τον στιγματισμό, τα εγκλήματα και τη ρητορική μίσους, τις διώξεις, τις λεγόμενες «θεραπείες μετατροπής», τον ακρωτηριασμό γεννητικών οργάνων των μεσοφυλικών ατόμων, τον διορθωτικό βιασμό και όλες τις μορφές βίας·

5. τονίζει ότι η σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα συνιστούν ανθρώπινα δικαιώματα και πρέπει να τηρούνται από τα κράτη μέλη της ΕΕ, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, και εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την παγκόσμια οπισθοδρόμηση όσον αφορά την ισότητα των φύλων και τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα, μεταξύ άλλων και εντός της ΕΕ· καταδικάζει την απόφαση του πολωνικού Συνταγματικού Δικαστηρίου του Οκτωβρίου 2020 και την απόφαση της ουγγρικής κυβέρνησης να υποχρεώνονται όσοι ζητούν άμβλωση να ακούσουν έναν καρδιακό παλμό του εμβρύου, και ζητεί την άμεση ακύρωσή τους· τονίζει ότι είναι σημαντικό να δοθεί ένα ηγετικό παράδειγμα και επαναλαμβάνει τις εκκλήσεις του να κατοχυρωθεί το δικαίωμα στη νόμιμη και ασφαλή άμβλωση στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ· καλεί την ΕΕ να δώσει προτεραιότητα στην πρόσβαση σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και συναφών δικαιωμάτων στο πλαίσιο της προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της επίτευξης των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης· ζητεί τη στήριξη των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που ασχολούνται με την προώθηση και τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και συναφών δικαιωμάτων, των οποίων το έργο απειλείται από τη συρρίκνωση του χώρου της κοινωνίας των πολιτών· τονίζει την ανάγκη για ανθρωπιστική βοήθεια που θα λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του φύλου, ώστε να μπορεί να φτάσει στα πλέον ευάλωτα άτομα που έχουν ανάγκη· ζητεί καθολική πρόσβαση σε υπηρεσίες σεξουαλικής και

αναπαραγωγικής υγείας και συναφών δικαιωμάτων, και ειδικότερα προσβασιμότητα των κέντρων υγείας για τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένου του ολοκληρωμένου οικογενειακού προγραμματισμού, της αντισύλληψης και της αμερόληπτης πληροφόρησης, της προγεννητικής και μεταγεννητικής φροντίδας και της φροντίδας τοκετού, καθώς και της περίθαλψης για τον ιό HIV, συμπεριλαμβανομένης της φαρμακευτικής αγωγής για προφύλαξη πριν και μετά από την έκθεση στον ιό (PEP/PREP)· επαναβεβαιώνει ότι η άρνηση ποιοτικών ολοκληρωμένων υπηρεσιών σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας αποτελεί μορφή έμφυλης βίας· υπογραμμίζει ότι είναι αναγκαίο οι γυναίκες και τα κορίτσια να έχουν συνεχή πρόσβαση σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας καθ' όλη τη διάρκεια των συγκρούσεων και του εκτοπισμού, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε ασφαλή τοκετό, υπηρεσίες οικογενειακού προγραμματισμού, νόμιμη και ασφαλή άμβλωση ή κλινική διαχείριση βιασμού· ζητεί να διατεθεί χρηματοδότηση για την παροχή βασικών και σωτήριων για τη ζωή υπηρεσιών σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας σύμφωνα με την δέσμη ελάχιστων αρχικών υπηρεσιών των Ηνωμένων Εθνών· καταδικάζει άλλες συνεχείς προσπάθειες στιγματισμού και μείωσης της πρόσβασης στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγειονομική περίθαλψη· καταδικάζει όλες τις απειλές, τις επιθέσεις και τις τιμωρίες σε βάρος ακτιβιστών που βοηθούν τις γυναίκες να έχουν πρόσβαση σε αντισύλληψη ή άμβλωση, όπως την καταδίκη της Justyna Wydrzynska στην Πολωνία τον Μάρτιο του 2023·

6. τονίζει τη σημασία της διασφάλισης της πρόσβασης των κοριτσιών σε ποιοτική εκπαίδευση και της διασφάλισης ίσων ευκαιριών, ως προϋπόθεση για τη χειραφέτηση των γυναικών και την πλήρη απόλαυση των δικαιωμάτων τους· επαναλαμβάνει τη σημασία της κατάλληλης για την ηλικία και τεκμηριωμένης ολοκληρωμένης σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ, για την εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων και των επιβλαβών κοινωνικών προτύπων· σημειώνει ότι η ολοκληρωμένη εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της επιστημονικής εκπαίδευσης, όπως οι τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM), είναι σημαντική για την απόκτηση δεξιοτήτων, αξιοπρεπούς εργασίας και θέσεων εργασίας σε επαγγέλματα του μέλλοντος, καθώς και για την εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων και προκαταλήψεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ Ή ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΕΘΕΣΑΝ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΡΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο κατωτέρω κατάλογος καταρτίζεται υπό την αποκλειστική ευθύνη της συντάκτριας. Στη συντάκτρια κατατέθηκαν απόψεις από τις ακόλουθες οντότητες ή τα ακόλουθα πρόσωπα κατά την προετοιμασία της γνωμοδότησης, μέχρι την έγκρισή της στην επιτροπή:

Οντότητα και/ή πρόσωπο
Η συντάκτρια δηλώνει ότι δεν έλαβε απόψεις από καμία οντότητα ή πρόσωπο. Εισηγήτρια: Arba Kokalari